

[Kofod-Svendsen]

Så vil vi naturligvis i givet fald lytte og se på, om det eventuelt skal medføre nogle ændringsforslag. Det kan jeg ikke overskue. Det må selvfølgelig afhænge af det saglige indhold, der vil være i de i givet fald fremførte synspunkter.

Men i hvert fald bakker vi lovforslaget op.

Socialministeren (Aase Olesen):

Jeg vil gerne takke for denne 100 pct.s enighed omkring lovforslaget. Jeg synes, det er helt i orden, at man tager et kort udvalgsarbejde. Jeg forstår, at det mest er for at give organisationerne lejlighed til at fremføre deres synspunkter.

Hr. Herluf Rasmussen sagde, at gaverne jo er beskedne, og tilføjede, at det skulle de også være. Det er rigtigt, men man skal måske huske, når vi nu taler om hædersgaver på 5.400 kr., at det faktisk er gaver, som er skattefri. Det betyder dog noget i vore dage.

Så jeg vil gerne endnu en gang sige tak for tilslutningen til lovforslaget, og jeg håber, at vi kan gennemføre det så hurtigt, som det nu kan lade sig gøre, når vi også vil høre på organisationerne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 29:

Forslag til lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel.

Af socialministeren (Aase Olesen).

(Fremsat 11/10 89).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 9 og 10 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 30:

Forslag til lov om ændring af lov om social bi-stand. (Indførelse af en fast bruttorevaliderings- ydelse og ændring af husvildebestemmelsen og forsøgsreglerne).

Af socialministeren (Aase Olesen).

(Fremsat 11/10 89).

10) Første behandling af lovforslag nr. L 31:

Forslag til lov om ændring af lov om delpen- sion. (Ændring af reglen for udbetaling af del- pension ved sygdom).

Af socialministeren (Aase Olesen).

(Fremsat 11/10 89).

Lovforslagene sattes til forhandling.

*Forhandling***Taanquist (S):**

Lovforslag nr. L 31 om delpension har jeg ingen bemærkninger til, det tilslutter vi os umid- delbart.

De to andre lovforslag, om revaliderings- ydelse og om ændring af sygedagpengeloven, rummer, hvis de føres ud i livet i overensstem- melse med intentionerne, flere socialpolitiske fremskridt, og jeg skal ikke mindst udtrykke min tilfredshed med, at forslagene er blevet til i enighed efter et udvalgsarbejde mellem LO, Dansk Arbejdsgiverforening og Kommunernes Landsforening.

Den socialdemokratiske gruppe tilslutter sig altså hensigten bag begge lovforslag, men det skal selvfølgelig ikke afholde os fra at være me- get aktive under udvalgsbehandlingen. Der er nemlig en række punkter, der kræver afklaring, bl.a. nogle, som allerede er rejst af en række or- ganisationer, som har haft kendskab til lovfors- lagene i høringsfasen, dvs. lang tid før folke- tingsmedlemmerne. De har udtalt sig kritisk om forslagene, i nogle tilfælde på et lidt spin- kelt grundlag efter vores mening.

Det har f.eks. været hævdet, at folk, der på grund af manglende behandlingskapacitet overskrider den nye 1-års-grænse for udbeta- ling af sygedagpenge, kan blive tabt på gulvet. Dertil kan jeg for det første sige, at jeg mener, der er taget højde for det i lovforslaget, og for det andet, at i modsat fald skal Socialdemokra- tiet nok sørge for, at sådanne spørgsmål bliver taget op under udvalgsbehandlingen. Og det

[Taanquist]

gælder i det hele taget alle spørgsmål om folk, der kommer i klemme under overgangen fra de gamle til de nye regler.

Det er klart vores hensigt, at disse lovændringer skal blive en forbedring for dem, der på grund af sygdom, ulykke eller arbejdsskader ikke kan finde tilbage til arbejdsmarkedet på egen hånd. Værktøjet hertil er revalideringsydelsen, men lad mig i denne forbindelse gøre det klart, at revalideringsydelsen ikke er nok i sig selv.

Det, der skal være den socialpolitiske fornyelse, er, at der på grundlag af revalideringsydelsen nu kan udarbejdes realistiske erhvervsplaner for revaliderende. Heri ligger jo virkelig en mulighed for at bringe folk tilbage til arbejdsmarkedet, og de må gerne vende tilbage med bedre kvalifikationer end dem, de havde, da de af den ene eller den anden grund forlod det.

Dermed har jeg også antydnet, at vi lægger vægt på, at man i så høj grad som muligt bruger uddannelsessystemet i stedet for de mere traditionelle revalideringsinstitutioner, og at vi lægger vægt på, at der tages hensyn til den enkeltes egne ønsker.

Vi ønsker under udvalgsarbejdet at skabe sikkerhed for, at lovforslaget tages alvorligt i kommunerne, således at der faktisk udarbejdes de erhvervsplaner, som loven omtaler, og de bliver fulgt op.

Vi vil stille forslag om en ændret formulering af loven, så revalideringsydelsen i højere grad bliver en ret for den enkelte. Det må være en ret at blive revalideret, når man har mistet sin erhvervsevne, og det må sikres, at kommunerne ikke smyger sig udenom. Det må også sikres, at kommunernes muligheder ikke bliver ødelagt af besparelseskra v fra regeringen, og i denne forbindelse ønsker vi, at der ændres på refusionsreglerne.

Vi havde i den socialdemokratiske gruppe regnet med, at lovforslaget om en revalideringsydelse var blevet fremsat som et selvstændigt lovforslag, og det vil vi da også stille forslag om. Revalideringsydelsen kan få relationer til andre love, f.eks. arbejdsskadeloven, som vi ved at socialministeren har haft tanker om før, og forslaget om en ungdomskontrakt og måske andre love, og så er det da lettere, hvis man har bestemmelserne samlet i én selvstændig lov frem for at skulle indarbejde bestemmelserne i en række forskellige love.

Jeg understreger, at vi ønsker, at revalideringsydelsen skal være en retsbestemt ydelse. Netop på arbejdsskadeområdet ved vi, at mange mennesker landet over på grund af banale arbejdsskader i dag er tabt for arbejdsmarkedet og samfundet, fordi der ikke er blevet iværksat en reel revalidering, bl.a. fordi det ikke har været muligt at skabe rimelige økonomiske vilkår under revalideringen. Det drejer sig i høj grad om mennesker, der har både forudsætninger for og motivation til at gå i gang med en genoptræning eller en ny uddannelse, og i stedet har vi indtil nu i stor stil påført dem en psykisk og social nedtur.

Som socialministeren har understreget, hænger de to love nøje sammen, og især er der sammenhæng mellem revalideringsydelsen og forslaget om at forkorte varigheden af retten til at modtage sygedagpenge fra to til ét år.

Det er ikke et formål i sig selv at nedsætte retten til sygedagpenge, men når et menneske har været borte fra sin arbejdsplads i et år af helbredsmæssige årsager, er det altså på tide, at der gøres noget andet end passivt at udbetale sygedagpenge.

Vi ved godt, at der allerede nu findes bestemmelser om, at sagerne skal vurderes med visse mellemrum med henblik på, om der skal iværksættes andre foranstaltninger, men vi ved også, at dette kun i få tilfælde har ført til en indsats, der har været tilfredsstillende for den eller de pågældende. Disse bestemmelser får nu et realistisk indhold på baggrund af revalideringsydelsen og, vil jeg igen understrege, de fremadrettede erhvervsplaner, der nu kan udarbejdes.

De øvrige forslag i de to lovforslag kan den socialdemokratiske gruppe stort set tilslutte sig, ikke mindst fordi de som nævnt er blevet til i enighed under et udvalgsarbejde med tilslutning fra vor part på arbejdsmarkedet, LO.

Vi vil i øvrigt også under udvalgsarbejdet være opmærksom på, om der kan opstå ligestillingsproblemer, og dem vil vi så tage fat på særskilt. Vi kan selvfølgelig ikke medvirke til en yderligere forringelse af ligestillingen.

Og ikke mindst kan vi tilslutte os forslaget om at forlænge arbejdsgiverperioden fra én til to uger. Vi så den meget gerne forlænget yderligere. Det er klart påvist, at forholdene på arbejdspladsen – og ikke mindst arbejdsmiljøforhold – har stor indflydelse på de ansattes syge-

[Taanquist]

fravær, og en forlænget arbejdsgiverperiode vil være et økonomisk incitament for arbejdsgiverne til at forbedre arbejdsmiljøforholdene i virksomhederne og give dem en form for selvrisiko.

Jeg skal meddele, at vi er godt tilfredse med den foreslåede timeberegning af sygedagpengene, der ud over at være en administrativ lettelse også betyder en forbedring for de lavest-lønnede.

Jeg er enig med socialministeren, når hun i bemærkningerne til det ene lovforslag siger, at det må forventes, at de to forslag på længere sigt giver en samlet offentlig besparelse som følge af, at flere fastholdes i arbejdsstyrken. Jeg ville bare ønske, at regeringen også i andre tilfælde kunne indse, at det kan betale sig at påtage sig nogle øjeblikkelige udgifter, som rigeligt kommer igen senere. Ministeren har selvfølgelig ret i, at det er vanskeligt at kvantificere de langsigtede virkninger, men vi er overbevist om, at det på lang sigt vil være en fordel, og det vil også give et nyt livsindhold til de mennesker, som er slået ud, og som nu får mulighed for at blive revalideret tilbage til deres arbejdsplads.

Så vi giver tilslutning til lovforslagene.

Karen Højte Jensen (KF):

Med baggrund i Dagpengelovudvalgets betænkning fra juni 1989 har socialministeren nu fremsat tre lovforslag til behandling i Folketinget.

Den konservative folketingsgruppe kan tilslutte sig forslagene. Der ryddes nu op i den eksisterende jungle af regelsæt, der er vanskeligt gennemskuelige for de implicerede borgere og samtidig uhyre komplicerede at administrere.

Hvad angår lovforslaget om dagpenge ved sygdom eller fødsel, følger det stort set Dagpengelovudvalgets forslag; dog fastholder ministeren i forhold til udvalgets anbefalinger den eksisterende ordning for selvstændige erhvervsdrivende, men med den ændring, at indtægtsopgørelsen forenkles og kronisk og langvarigt syge sikres adgang til den frivillige forsikringsordning. Det er vi tilfredse med at socialministeren fastholder på denne måde.

Det er desuden positivt, at der vil ske en samlet nedbringelse af omkostningerne ved nyordningen. Grundlaget for forslaget er, at det normale kortvarige fravær er arbejdsgiverens ansvar, men naturligvis ud fra den forudsætning,

at arbejdstageren har en vis tilknytning til arbejdspladsen.

Det foreslås, at arbejdsgiverperioden forlænges fra én til to uger, og samtidig foreslås det, at offentlige arbejdsgivere som udgangspunkt betaler dagpenge, så længe ansættelsesforholdet består. Det medfører en stor lettelse i papirarbejdet og færre kroner og øre, der skal flyttes rundt via refusionsordninger.

Vi mener også, det er rimeligt, at der sker en skærpelse af nyansattes ret til dagpenge, således at der kræves mindst 120 timers beskæftigelse inden for de sidste 13 uger for at opnå dagpengeret.

Vi ved, at der i dag eksisterer en vis uvished om lægeerklærings værdi, og derfor gøres der nu op med dette, idet arbejdsgivere vil kunne kræve en lægeerklæring, som skal udstedes på grundlag af en personlig konsultation.

Ser vi på forenklingen omkring ankesystemet, mener vi også, at det er en god ting, at ankerreglerne nu forenkles.

I forlængelse af forslaget om at begrænse perioden, hvori man kan få dagpenge, til 52 uger ligger så forslaget om at indføre en fast, indkomstuafhængig og skattepligtig bruttorevalideringsydelse på 10.387 kr. om måneden, hvilket svarer til dagpengemaximum i dag – dog for unge under 23 år den halve revalideringsydelse, hvilket er en harmonisering i forhold til andre ydelser for den gruppe. Forslaget er endnu et perspektivfyldt forslag fra regeringen med det sigte, at personer ikke låses fast med en passiv offentlig ydelse, hvis det kan undgås. Vi ved, at passivitet sætter en negativ skrue i gang, og det er meget svært at komme i gang efter mange måneders eller måske et par års passiv tilværelse på dagpenge.

Der gøres op med den situation, at nogle kan vægre sig ved at gå ind i et revalideringsforløb, fordi de ikke er økonomisk motiverede. Ingen vil efter det nye forslag kunne henvise til økonomiske barrierer for at påbegynde en revalidering. Samtidig forudsættes det – og det er vigtigt – at der skal foreligge en fastlagt erhvervsplan, en realistisk plan, tilrettelagt i forhold til den pågældendes reelle muligheder for beskæftigelse. Det er tilfredsstillende, at der stilles krav om, at kommunalbestyrelsen mindst hvert halve år skal vurdere revalideringsforløb i forhold til erhvervsplanen, ligesom revaliderenden i forhold til gældende lovgivning også er pålagt en forpligtelse.

[Karen Højte Jensen]

Det var positivt at høre den socialdemokratiske ordfører, og det tilsiger jo, at vi hurtigt kan få disse lovforslag igennem Socialudvalget og få dem omsat i praksis.

Agerschou (SF):

De foregående ordførere har mere eller mindre gennemgået elementerne i forslagene, så det vil jeg ikke gentage, bl.a. fordi jeg ikke har tid til det.

Jeg vil starte med at sige, at der er et par gode grundprincipper i forslagene. Vi finder ideen om en bruttorevalideringsydelse interessant, og vi går fuldt ud ind for at forlænge arbejdsgiverperioden for betaling af sygedagpenge, gerne længere end de to uger, som socialministeren foreslår.

Forslagene bygger på en betænkning, der er udarbejdet af et udvalg bestående af bl.a. repræsentanter for Dansk Arbejdsgiverforening, LO, Kommunernes Landsforening og diverse afdelinger af centraladministrationen. Det har desværre medført, at den konkrete udformning er ude af trit med virkeligheden på væsentlige områder, og at det vil medføre nogle ganske alvorlige problemer, hvis forslagene bliver gennemført uændrede. Jeg vil gennemgå nogle af de vigtigste problemer, som SF ser i forslagene.

Forslaget om en ny dagpengeordning indebærer, at offentlige arbejdsgivere ikke længere vil modtage refusion for sygedagpenge og barseldagpenge, og hvad kommer det til at betyde? For os at se et øget antal afskedigelser på grund af langvarig sygdom. Jeg ved godt, at der står et eller andet sted i betænkningen om en ny dagpengeordning, at offentlige virksomheder traditionelt ikke benytter sig af retten til afskedigelse ved langvarige sygdomsforløb. Den bemærkning forstår jeg simpelt hen ikke, bl.a. fordi jeg mener, at vi tidligere i Folketingets Socialudvalg er blevet oplyst om, at antallet af afskedigelser af bl.a. sygeplejersker på grund af langvarige sygdomsforløb har været stigende gennem det sidste år, og vi mener, at denne tendens vil fortsætte, hvis denne del af lovforslaget bliver gennemført.

Forslaget om, at offentlige arbejdsgivere ikke længere skal kunne få refusion for barseldagpenge, vil efter vor opfattelse give nogle massive ligestillingsproblemer. Allerede i dag er der på mange institutioner og andre offentlige arbejdspladser problemer med vikardækning i

forbindelse med barselorlov. Oven i købet er vi i gang med en udvikling, hvor den enkelte institution får tildelt rammebudgetter, og derfor mener vi, at forslaget vil medføre, at man på en del offentlige arbejdspladser vil blive nødt til at være tilbageholdende med at ansætte kvinder, som man mistænker for at kunne gå hen og blive gravide. Og det synes vi egentlig ikke at der er brug for, bl.a. fordi vi i SF går ind for børn.

Der er forslag om et skærpet arbejdskrav i forbindelse med retten til sygedagpenge. Det finder vi betænkeligt. Vi mener, at det vil gøre det vanskeligt for forskellige grupper, der har svag tilknytning til arbejdsmarkedet, at komme ind i et normalt system; det gælder bl.a. unge og kontanthjælpsmodtagere.

Så vil jeg beskæftige mig lidt med varighedsbegrænsningen, der foreslås ændret fra to til ét år. Filosofien er tilsyneladende, at når man har gået ét år på sygedagpenge, skal man enten have førtidspension eller en revalideringsydelse; men der opereres også i forslaget med merudgifter til kontanthjælp, og dette må betyde, at nogle skal på kontanthjælp. Hvem er det, der skal på kontanthjælp, og har vi egentlig brug for, at flere kommer på kontanthjælp? Det er egentlig vort indtryk i SF, at der er rigeligt med kontanthjælpsmodtagere i forvejen, at det ikke er særlig sjovt at være i det system, og at de fleste kontanthjælpsmodtagere helst hurtigst muligt vil ud af det igen.

Problemet er for os at se, at man ikke har ret til en revalideringsydelse, og derfor kan man risikere at ende i et hul, hvor man i en kortere eller længere periode skal på kontanthjælp eller eventuelt slet ingenting. Det kan jeg ikke se at nogen har glæde af, og det er i hvert fald helt uacceptabelt for de folk, det kommer til at gå ud over. Jeg kan se; at LO i sit høringssvar i hvert fald har været opmærksom på, at retten til en revalideringsydelse mangler.

Desuden vil der for os at se opstå problemer for de mennesker, der er under sygdomsbehandling på det tidspunkt, hvor der stoppes for sygedagpenge. Det er ikke sådan, som Socialdemokratiets ordfører fremstillede det, at det er behandlingskapaciteten, der er problemet; den er der taget højde for i forslaget. Det, vi snakker om, er de folk, der er under sygdomsbehandling. De er ikke berettigede til pension, der kan ikke iværksættes revalidering, og de skal tilsyneladende ikke med ind under dispensationsbestemmelserne.

[Agerschou]

Hvad er det for folk, jeg snakker om? Det er f.eks. kræftpatienter – og jeg har bemærket, at der kan dispenseres ved uheldelige sygdomme; det er ikke dem, jeg snakker om – det er folk med komplicerede knoglebrud, det er kvinder med bækkenløsning – for at nævne nogle eksempler. Der er allerede i dag problemer med den nuværende varighedsbegrænsning på to år, det ved vi, og de problemer vil blive forværret. Og det vil gå hårdt ud over de folk, jeg har omtalt; det kan jeg garantere for. Disse alvorligt og langvarigt syge skal, så vidt jeg kan gennemskue forslaget – men det kan selvfølgelig handle om, at jeg er lidt tungnem, det vil jeg ikke afvise – på kontanthjælp eller ingenting; de er ikke med i bemærkningerne om dispensationerne. Jeg forstår ikke, at forslaget skal indebære så forværrede forhold for den gruppe mennesker.

Så er der problemer med sagsbehandlingstiden for arbejdsskader sammenholdt med varighedsbegrænsningen. Det stillede jeg på et tidspunkt et spørgsmål til socialministeren om; det var af ren og skær venlighed, for det kunne jo være en forglemelse i ministeriet, og så ville jeg gøre opmærksom på over for socialministeren, at der var en uoverensstemmelse.

I dag er der overensstemmelse, for der står i arbejdsskedeforsikringsloven, at sagsbehandlingstiden skal være to år, og varighedsbegrænsningen er to år. Den bestemmelse blev indført i foråret 1987, fordi et flertal pressede den daværende socialminister. Det flertal var en radikal socialpolitisk ordfører ved navn Aase Olesen med i, og derfor undrer det mig lidt, når fru Aase Olesen i et svar til mig siger, at der ikke er nogen sammenhæng mellem sagsbehandlingstiden for arbejdsskader og varighedsbegrænsningen for sygedagpenge. Jeg vil egentlig godt have en forklaring på, hvorfor socialministeren er blevet uenig med fru Aase Olesen på dette punkt.

Og så er der den nye revalideringsydelse. Jeg har været inde på, at det ikke er nogen ret for den enkelte. Det er altså igen systemet, der skal have magten. Hvorfor ikke give kontanthjælpsmodtagere og førtidspensionister ret til revalidering? Jeg kan nævne en artikel i Jyllands-Posten så sent som i dag om en kvinde, som har været på førtidspension gennem en række år, men som nu føler sig i stand til at gå på arbejdsmarkedet igen, men det er umuligt, for hun er

blevet bragt ind i systemet. Hver gang hun på socialforvaltningen nævner muligheden for et job, giver man sig til at beregne, hvor meget hendes pension går ned, og det kan enhver blive forpustet af.

Det er et spørgsmål, om personkredsen ved den nye revalideringsydelse er præcis den samme som ved den nuværende § 42 i bistandsloven. Jeg tror det egentlig nok, men man kan komme i tvivl af en klundet sætning i bemærkningerne, hvor der står, at det skal være personer med nedsat erhvervsevne. I den nuværende § 42 kan enlige forsørgere også være en del af personkredsen, og jeg mener ikke, at man umiddelbart, fordi man er enlig forsørger, har nedsat erhvervsevne. Det kan være en klundet bemærkning, men jeg vil gerne have fastslået, om den nye revalideringsydelse omfatter den samme personkreds som § 42 i dag.

Så skal det være en betingelse, at der foreligger en realistisk erhvervsplan, og dér vil jeg egentlig gerne have at vide, hvad en realistisk erhvervsplan er. Er der en, der vil forklare mig det, vil jeg være taknemlig.

Endvidere vil jeg gerne have opklaret, om mulighederne for at støtte forberedende revalidering forsvinder, og her tænker jeg f.eks. på 8., 9. og 10. klasse. Vi ved, at et af problemerne for mange kontanthjælpsmodtagere er, at de er uddannelsesløse i forhold til den øvrige del af befolkningen. Forsvinder mulighederne for forberedende revalidering, f.eks. 8., 9. og 10. klasse på et forberedelseskursus, praktikperioder osv.?

Desuden er der spørgsmålet, om det er muligt at skaffe tilstrækkelig revalideringskapacitet. Det skal vi jo på en eller anden måde have sikkerhed for, for ellers kan hele projektet ende med, at flere kommer på kontanthjælp, langt flere, end der er i dag, og det mener jeg ikke at nogen af os kan have interesse i.

Endelig vil vi naturligvis gerne have afklaret, om der er familier eller personer, der kommer økonomisk i klemme, eller hvis revalidering bliver umuliggjort på grund af revalideringsydelsen, men det regner jeg med at vi får opklaret under udvalgsarbejdet.

Jeg har opridset en række af de problemer, vi kan se i forslaget. Der er flere, men det er i hvert fald en række af de vigtigste. Som sagt mener vi egentlig, at der er et par gode grundprincipper i forslaget, men at projektet har nogle meget al-

[Agerschou]

vorlige skavanker i udformningen, og de skal altså ændres, ellers mener vi at der vil opstå meget alvorlige problemer for de mennesker, der kommer i klemme.

Så vil jeg sige til allersidst – for nu kan jeg se, at formanden strækker benene, og så skal jeg til at blive færdig – at jeg synes, det var nogle meget spagfærdige bemærkninger fra Socialdemokratiet. Hvis jeg skulle være uvenlig – nu ligger det mig jo meget fjernt, men hvis jeg skulle – ville jeg sige, at det forekommer mig noget museagtigt. Jeg vil godt gøre Socialdemokratiet opmærksom på, at selv om forslaget bygger på et udvalgsarbejde og der i dette udvalg sidder repræsentanter for LO, Dansk Arbejdsgiverforening og Kommunernes Landsforening, behøver man ikke at slubre det hele i sig, som var det mælk fra et andalusisk får.

(Kort bemærkning).

Taanquist (S):

Nej, det har hr. Agerschou ret i! Vi behøver ikke at slubre det hele i os. Men nu er vi altså tilfældigvis enige i meget af hovedsigtet med disse forslag. Med forslagene, som de foreligger, kan der virkelig komme socialpolitiske forbedringer ud af det.

Jeg vil gøre opmærksom på, at jeg har lagt min ordførertale op på den måde, at jeg har nævnt de muligheder, der foreligger. Hr. Agerschou har udelukkende nævnt de ulemper, der kan være ved lovforslaget. Jeg vil understrege, at vi er enige i, at der kan være nogle problemer og nogle fælder, men jeg har udtrykkeligt sagt i min ordførertale, at vi vil være meget aktive under udvalgsarbejdet, og vi skal nok sørge for, at de ting bliver endevendt.

Der er også enkelte ting i forslagene, som vi ikke på nogen måde kan sluge, men det har vi jo udvalgsarbejdet til.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Hvis hovedsigtet med forslagene er, at nogle grupper af befolkningen, der er i klemme, skal have mulighed for at komme tilbage på arbejdsmarkedet, at komme i gang med en form for arbejdsaktivitet, så er vi også enige i hovedsigtet. Der er ingen forskel i den henseende på SF og Socialdemokratiet.

Når jeg har gjort meget ud af problemerne, så er det, fordi jeg har oplevet, at Socialdemokratiet umiddelbart var meget begejstret for forslagene uden på noget tidspunkt at nævne de problemer, jeg har nævnt. Det, jeg egentlig bare vil sikre mig, er, at de ikke bliver glemt, og at Socialdemokratiet tager fat om de konkrete problemer, jeg har nævnt. Og jeg går ud fra, at Socialdemokratiet er enig med SF i, at der er nogle problemer, og at de skal løses, før det hovedsigtet, som hr. Taanquist nævner, kan blive opfyldt.

(Kort bemærkning).

Taanquist (S):

Da hr. Agerschou åbenbart ikke har lyttet efter, da jeg holdt min ordførertale, vil jeg meget stærkt anbefale ham at læse den efterfølgende.

Jeg har stort set nævnt samtlige de problemer – men jeg har ikke penslet dem ud – jeg har nævnt ligestillingsproblemer, overgangsproblemer og dem, der var under behandling, og som kan komme i klemme i det her system.

Men det, som gør Socialdemokratiet om ikke begejstret – det skal man vel aldrig være for regeringens forslag – så i hvert fald positivt indstillet, er, at der nu bliver økonomisk mulighed for virkelig at gøre en indsats for de mennesker, der er røget ud af arbejdsmarkedet. Det har vi ikke haft før, tværtimod. De revalideringsydelse, vi har haft indtil nu, har på mange måder virket særdeles negativt. Enhver ved jo, at nogle, der kom på revalidering, kunne få modregnet deres revalideringshjælp i ægtefællens indtægt. Nu får vi en selvstændig revalideringsydelse, der virkelig betyder, at der kan sættes noget i værk.

Jeg har under min ordførertale sagt, som hr. Agerschou understregede det, at ydelsen alene ikke er nok; det drejer sig altså også om erhvervsplanerne, og de må så også gerne være realistiske.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Jeg håber med den udvikling, vi har haft, at Socialdemokratiet nu i hvert tilfælde ikke sluger forslagene råt, og at vi i løbet af udvalgsarbejdet kan komme med ændringer, der bl.a. kan løse de problemer, jeg har nævnt. Jeg er enig med hr. Taanquist, når han siger, at han

[Agerschou]

nævnte præcis de samme problemer i sin ordførertale.

Men jeg vil nødig se, at Socialdemokratiet bliver fanget i en fælde, fordi der har været et udvalgsarbejde. Det, jeg håber på kan komme ud af det, er, at vi kan blive enige om nogle ændringer i de foreliggende forslag, som gør, at de kommer til at virke efter den hensigt, som Socialdemokratiet og SF er enige om.

Jørgen Winther (V):

Det har glædet mig at høre hr. Taanquist overvejende fokusere på de positive sider, og det undrer mig ikke så meget, at hr. Agerschou overvejende fokuserer på de negative sider.

Venstre kan tilslutte sig de tre lovforslag. Hvert år kommer 30.000 personer på førtidspension, og alt i alt er der omkring 250.000 på førtidspension. Det, vi kan håbe på, er, at den forstærkede revalideringsindsats, der nu bliver mulighed for, vil give færre førtidspensionister fremover.

Socialforskningsinstituttet mener, at 4.000–5.000 mennesker hvert år kommer på, hvad det kalder overflødig førtidspension; det er altså personer, der ender i pensionssystemet, uden at det var nødvendigt. Nu bliver der muligheder for en hurtig og dermed mere succesfuld revalidering.

Noget, Venstre også ser meget positivt på, er den realistiske erhvervsplan, som nu skal foreligge. Her vil jeg da gerne nævne problemet med f.eks. alkoholikere. Jeg læser lovforslaget sådan, at man nu også i visse situationer vil kunne stille forslag om, at alkoholikere skal på en form for antabusbehandling, inden man starter en revalideringsplan. Man har den praktiske erfaring, at mange alkoholikere falder tilbage i alkoholismen, og så mislykkes revalideringsplanen, og der er mange alkoholikere, som er inden for revalidering i dag.

Det er også positivt, at man nu kun kan få sygedagpengene i en periode på et år mod tidligere to, for det vil medvirke til, at revalideringen kan starte hurtigere.

Med hensyn til en revalideringsydelse på 125.000 kr. må jeg sige, at det for de fleste vil betyde, at man ikke bliver økonomisk ringere stillet ved at gå på revalidering.

Hvad angår forslaget om sygedagpenge, synes Venstre, at det nuværende lovforslag er bedre end det første udkast, der kom fra LO,

DA og KL. Nu er det sådan, at selvstændige også får ret til dagpenge fra det offentlige allerede efter tre uger, og det synes vi er meget positivt.

Denne ordning med sygedagpenge bliver meget lettere at forstå for borgerne, og den bliver også lettere at administrere for kommunerne, så det er bestemt noget, vi kan se positivt på.

Det har undret mig en lille smule at høre både hr. Taanquist og hr. Agerschou nævne, at revalideringsydelsen skal være en ret. Mener de to ordførere dermed, at i det øjeblik en person mener sig berettiget til revalidering, kan han bare henvende sig og sige: Nu vil jeg under revalidering og have revalideringsydelse i de næste 5 år? Eller hvad mener man? Jeg kan næppe forestille mig, at man mener det, jeg her refererer.

Så nævnte De Konservatives ordfører, fru Karen Højte Jensen, noget om lægeerklæringens værdi, og det vil jeg gerne tilslutte mig. Jeg synes – og har syntes i lang tid – at det er underligt, at en læge bare på baggrund af en telefonisk oplysning fra en patient kan udfærdige en sygemelding, der gælder i en periode på 14 dage. Jeg synes, det er meget, meget rimeligt, at det nu fremover bliver sådan, at det skal være en personlig konsultation hos lægen eller et lægebesøg hos patienten, der er afgørende for, om man kan få udfærdiget en sygemelding.

Pia Dahl (FP):

Det første, vi i Fremskridtspartiet kaster vores blik på, er naturligvis, at arbejdsgiverperioden skal udvides fra én til to uger. Det virker umiddelbart besynderligt, når det ikke engang er to år siden, at man fik nedsat denne periode til netop én uge. Det vil vi i hvert fald udarbejde et ændringsforslag til.

Men bortset fra det skal jeg ikke lægge skjul på, at vi også synes, der er mange positive ting i de lovforslag, ministeren her fremsætter. Det gælder ikke mindst spørgsmålet om de forenklinger, der er lagt op til, men selvfølgelig også refusionsordningen, som er en administrativ lettelse. Nyansatte skal ikke længere have dagpenge, førend der er gået tre måneder og man har haft arbejde i 120 timer.

Fremskridtspartiet har naturligvis en del spørgsmål til disse forslag. Vi vil gerne i udvalget have kulegravet spørgsmålet om de netto-besparelser, som er ansat til 886 mio. kr. Vor betænkelighed er, om det vil gå ud over konkur-

[Pia Dahl]

renceevnen på længere sigt, for hvad nytter det, hvis det kommer til at koste arbejdsgiverne, lad os sige 1 mia. kr.? Hvor er vi så henne i det store spil?

Vor principielle holdning er, at man ikke skal betale for varer, man ikke får. Det er faktisk også vores holdning, når det gælder arbejdsgiverne, at hvis de ikke får noget arbejde ud af dem, de har ansat, er det heller ikke rimeligt, at de skal betale for det.

Regnestykkerne – og det gælder mest dem i lovforslag nr. L 30 – vil vi meget gerne have belyst. Jeg ved godt, det er svært at spå om udviklingen, men vi ser i hvert fald frem til at få lidt mere materiale på bordet.

I lovforslag nr. L 29 er der i hvert fald et problem, hvad angår de deltidsansatte. Vi må vel alle erkende, at vi ikke havde regnet med, at der ville komme en så kolossal udvikling i antallet af deltidsansatte. Det er også noget, vi meget gerne vil have belyst i udvalget.

Så er der spørgsmålet om bruttorevalideringsydelsen. Jeg skal sige, at vi i princippet finder den fornuftig, men vi vil gerne have tallene belyst yderligere og have nogle analyser til støtte for, om vi skal lægge os fast på det tal, ministeren fremlægger, 10.387 kr. månedligt, om det er realistisk, at vi kan nå helt derop.

Endvidere er der spørgsmålet om, hvem der skal tilkendes denne revalideringshjælp. Der læser jeg i de høringssvar, vi har fået, at ministeren eller Socialministeriet vil opridse nogle retningslinjer for tildelingskriterierne, og dem håber jeg vi kan få, for det synes jeg er meget vigtigt.

Med hensyn til lovforslag nr. L 30 vil vi gerne spørge, hvordan refusionsreglerne vil blive udformet, om det først er noget, der kommer frem, når man skal forhandle med kommunerne, eller hvad man har tænkt sig.

Alt i alt er her altså nogle ting, som vi synes er rigtig gode, men specielt udvidelsen af arbejdsgiverperioden er vi ikke særlig betaget af.

Så er der spørgsmålet om husvidebestemmelsen i lovforslag nr. L 30, hvor vi i Fremskridtspartiet i hvert fald ikke finder, at socialministeren skal kunne sidde ovre på sit kontor og bestemme uden om lejelovgivningen. Højest sandsynligt vil Fremskridtspartiet også fremkomme med ændringsforslag hertil.

Vi glæder os til udvalgsarbejdet og håber også, at vi vil kunne blive enige, således at der er

mulighed for, at også Fremskridtspartiet kan stemme for i hvert fald et par af disse forslag.

Kirsten Lee (RV):

Af og til får vi lavet nogle regler herinde, der er så indviklede, at der kun er få, der kan overskue dem, og administrationen bliver alt for tung og alt for dyr, og det er faktisk tilfældet med sygedagpengesystemet.

Så er det dog forunderligt, at Fremskridtspartiet som det parti, der råber højest af alle om overadministration og bureaukrati, og jeg ved ikke hvad, er betænkelig, når et enigt udvalg, der består af både arbejdsgivere og arbejdstagere, foreslår nogle enkle regler, og når der oven i købet foreligger ganske betydelige offentlige besparelser.

Jeg kunne også godt tænke mig at vide, om fru Pia Dahl overhovedet har sat sig ind i, hvad huslejebestemmelsen drejer sig om i dette lovforslag, for efter sædvane burde dette være et af de områder, hvor Fremskridtspartiet skulle stille sig op og juble højt. Så jeg tror, fru Pia Dahl skal læse det en gang til.

I Det Radikale Venstre finder vi det faktisk glædeligt, at et enigt dagpengeudvalg har været i stand til at foreslå nogle regler, der er meget enklere end de nuværende, og hvor man oven i købet kan spare penge, som gør os i stand til at foretage nogle omprioriteringer, sådan at vi på et langt tidligere tidspunkt kan foretage en aktiverende indsats over for en gruppe, som ellers meget nemt kommer til at hænge fast i passive ydelser og kan gå direkte fra sygedagpenge over til førtidspensionssystemet, uden at alternative muligheder måske har været tilstrækkelig godt afprøvet.

Dette forslag betyder, at der vil ske færre overførsler mellem de forskellige offentlige kasser. Det er hensigtsmæssigt. Når arbejdsgiveren nu kommer til at betale for to ugers sygefravær i stedet for én, er det en ganske betydelig administrativ lettelse for kommunerne, for de aller fleste bliver jo raske inden for 2-ugersperioden. Det gør, at kommunerne i langt højere grad kan koncentrere sig om de relativt få, som er langtidssygemeldte, og det skulle muliggøre, at de kommunalt ansatte kan bruge mere tid på rådgivning og vejledning af nogle af de grupper, der henvender sig på bistandskontorerne. Og det er faktisk det og ikke bogholderi, der er sagsbehandlernes primære opgave.

[Kirsten Lee]

Vi er godt tilfredse med, at de lavestlønnede ifølge dette forslag får en højere ydelse.

Det er ikke ualmindeligt, at læger udsteder en lægeerklæring på baggrund af en telefonisk konsultation, hvad også hr. Jørgen Winther var inde på, men man kan nu engang ikke pr. telefon konstatere, hvorvidt folk er syge eller ej. Derfor er det udmærket, at folk nu selv får ansvaret for at udfærdige en tro og love-erklæring. Ønsker arbejdsgiveren yderligere dokumentation, må den syge til en egentlig undersøgelse, og så har vi mulighed for at tilbyde en behandling. Det er i hvert fald sundhedspolitisk fornuftigt.

Vi synes, det er fint, at en far nu har mulighed for at vælge 2 ugers barselorlov når som helst i 6-måneders-perioden. Det giver forældre større valgmulighed, så de kan indrette sig, som det passer dem bedst. Nu håber vi blot på, at der er nogle flere fædre, der udnytter muligheden, for der er alt for få, der benytter dette tilbud om at være sammen med deres små børn i den første tid.

Det Radikale Venstre støtter også, at man nu i princippet kun skal kunne oppebære sygedagpenge i ét år i stedet for to. Vi har tillid til, at man – ganske som hidtil – ude i forvaltningerne er fleksible med hensyn til at give dispensationer, og de gives jo, når det efter et lægeligt skøn er nødvendigt. Det er der også fortsat mulighed for.

Jeg kan ikke helt dele hr. Agerschous bekymring. Jeg synes faktisk, at når der har været en sygemelding af over 1 års varighed, er det på tide, at man overvejer, om der skal en eller anden indsats til. Det kan godt være, at der er behov for yderligere behandling; så kan man få en sådan iværksat, og man kan måske få aktiveret et igangværende behandlingsforløb.

Det kan også være, at man på det tidspunkt skal begynde at overveje en revalidering som det mest hensigtsmæssige, og så er det utrolig fornuftigt, at der skal lægges en eller anden form for realistisk erhvervsplan, som selvfølgelig tager hensyn til såvel den enkeltes muligheder for at komme ud på arbejdsmarkedet bagefter som muligheden for at gennemgå et revalideringsforløb. Det er ikke nødvendigt, at vi bringer nogle mennesker ud i fiaskoer i dette system.

Det er også godt, at det er præciseret, at kommunerne skal følge de revalideringsplaner op, som de selv har været med til at lægge.

Vi har tit sagt, at finansiering af nye offentlige udgifter skal findes via omprioriteringer, og lovforslaget om en bruttorevalideringsydelse er jo et eksempel på en omprioritering. De besparelser, der ligger i dagpengeforslaget, kan vi bruge til indførelse af bruttorevalideringsydelsen.

Efter den nuværende lovgivning kan man risikere en indtægtsnedgang, hvis man går fra sygedagpenge til en aktiverende revalideringsydelse. Det forøger naturligvis ikke tilskyndelsen til at lade sig revalidere til andet arbejde. Derfor synes vi, det er en god idé med en fast ydelse, der svarer til dagpengemaximum.

I disse år har vi set, hvordan alt for mange unge ender som førtidspensionister. Det er afgørende, at revalideringsindsatsen forstærkes over for specielt de yngre. Men der er ingen tvivl om, at det skal foregå i sammenhæng med en forstærket forebyggende indsats, så vi bl.a. kan nedsætte alkoholforbruget. Jeg synes, det er værdt at påpege, at der ikke er tvivl om, at alkoholisme er den største enkeltstående årsag til førtidspensionering, og det gælder især de yngre.

Som samfund kan vi ikke acceptere, at unge blot passivt modtager overførselsindkomster eller bistandshjælp, uden at andre muligheder er afprøvet. Derfor føler vi faktisk, at bruttorevalideringsydelsen kan være en forebyggende og aktiverende indsats, der kan forhindre, at nogle unge mennesker ender i førtidspensions-systemet. Dets fortrinligheder i øvrigt ufortalte er det da helt sikkert, at det kun er en social løsning; det er ikke en løsning, der menneskeligt er god nok for unge mennesker.

Det Radikale Venstre støtter lovforslagene.

(Kort bemærkning).

Pia Dahl (FP):

Jeg skal lige gøre fru Kirsten Lee opmærksom på, at selv om der er tale om et enigt udvalg og Arbejdsgiverforeningen synes, at det er en glimrende ting – det tvivler jeg selvfølgelig lidt på, men jeg ved godt, at den har sagt ja til det – så skal jeg gøre fru Kirsten Lee opmærksom på, at alle de mennesker, der har siddet i det udvalg, jo ikke er Fremskridtsfolk, og at fordi Arbejdsgiverforeningen har en holdning, har Fremskridtspartiet ikke nødvendigvis den samme.

[Pia Dahl]

Ydermere skal jeg gøre fru Kirsten Lee opmærksom på, at min ordførertale faktisk gik ud på, at vi ville stille en masse spørgsmål i udvalget, og at vi gerne ville have en analyse af, hvor meget det vil komme til at koste arbejdsgiverne.

Det var sådan set det, jeg sagde. Derfor springer vi ikke op og klapper i vore små hænder, som om det altid er guldkorn, der kommer fra Socialministeriet, for det synes vi absolut ikke. Men jeg sagde da ikke, at vi synes, at det var nogle dårlige lovforslag.

Så glemte jeg at sige, at vi også synes, at det tredje element i lovforslag nr. L 30, som drejer sig om forsøgsordninger med anbringelse af børn og unge, er ganske glimrende.

Hvad angår lejebestemmelserne, har vi diskutert dem lidt i vores gruppe. Nogle mente, at det skulle forstås således, at socialministeren måske kunne få nogle forskellige mennesker til at bo nogle steder ganske billigt, medens andre mente, at det skulle forstås som en grænse for, hvor meget der må betales for det. Socialministeren nikker – skal jeg forstå det sådan, at socialministeren vil have mulighed for at sætte en maksimumgrænse eller en minimumgrænse for, hvor meget der må betales? Det vil jeg gerne bede socialministeren svare på.

(Kort bemærkning).

Kirsten Lee (RV):

Jeg synes, det er værd at skære ud i pap for fru Pia Dahl, at boligydelsen bl.a. handler om, at flygtninge i integrationsperioden får en højere ydelse end andre unge. Det vil sige, at når de nu kommer ud af integrationsydelsen, så får de efter dette forslag en lidt lavere ydelse. Det mener vi godt vi kan acceptere i Det Radikale Venstre. Såfremt Fremskridtspartiet ikke kan være med til det, tror jeg godt, vi kan finde ud af, at vi ikke ændrer på det.

Herluf Rasmussen (CD):

I CD går vi som bekendt også ind for børn. Der er det kun alderen, der sætter de naturlige grænser for at få dem.

De tre lovforslag, der her er fremsat, er interessante, og CD er naturligvis positivt indstillet og vil også prøve at medvirke positivt i udvalgsbehandlingen.

Jeg vil ikke deltage i noget kapløb med hr. Taanquist og hr. Agerschou om, hvor mange dårlige ting der er i det, for der er selvfølgelig

nogle enkelte, men i stedet for vende mig til nogle områder, som de ikke har berørt.

Ministeren skriver i oplægget her, at der er tale om store besparelser. Papir er taknemligt, for det er klart, at disse besparelser bare bliver brugt et andet sted. Det er jo ikke reelle besparelser; der er nogle, der skal betale disse udgifter, og det har afsløret sig, at det bliver arbejdsgiverne og det bliver andre offentlige kasser – det vil sige kommunernes – der skal bøde for dette.

Jeg vil gerne sige, at jeg er en lille smule betænkelig ved, at kommunerne skal have hele udgiften ved dagpengene, fordi der har været en tendens til stigende udbetalinger. Det har hr. Agerschou også været inde på. Han har læst lektionen.

FTF har sendt noget udmærket materiale ud, og af det fremgår det meget tydeligt, at vi kan risikere, at den sociale forståelse hos de kommunale ansættelsesmyndigheder ikke er så stor, når de samtidig skal skæve til, at deres budgetter bliver strammere og strammere. Man har ikke råd til at have vakante pladser i børneinstitutioner, på plejehjem osv.

Nu hørte jeg godt, der blev sagt, at det er noget, man vil tage højde for. Det er klart, at man vil tage højde for det også fra Socialdemokratiets og hr. Agerschous side, men spørgsmålet er bare: Kan vi tage højde for det? På hvilken måde kan vi binde kommunerne til at anvende denne 52-ugers-regel i stedet for at benytte sig af den 120-dages-regel, som de har ret til? Det er nogle af de ting, som jeg synes man skal være en lille smule forsigtig med.

Så er der nævnt noget om erhvervsplaner. Det er sådan noget, man slynger ud: Vi laver en erhvervsplan! Man kan ikke lave en erhvervsplan i en sandkasse, hvis man kun har sådan en til rådighed. Det er virkelig en stor ting at lave en erhvervsplan. Kommunerne ansætter erhvervschefer, og hvad ved jeg, for at stable noget på benene, og mange gange sker der jo det, at det falder til jorden. Jeg mener personligt – med det kendskab, jeg har til erhvervslivet – at man måske i højere grad skulle prøve at engagere erhvervslivet i disse erhvervsplaner i stedet for at lave kommunale erhvervsplaner.

Der er et andet område, som ikke har været berørt af ret mange af ordførerne. Det er de problemer, som landboforeningerne, husmandsforeningerne, fiskeriorganisationerne og

[Herluf Rasmussen]

Håndværksrådet har påpeget vedrørende de mindre arbejdsgiverses sygedagpenge, hvor disse nu kommer til at hænge på noget mere.

Jeg ser ministeren ryste på hovedet. Så må jeg have læst forkert. Jeg vil gerne bede ministeren forklare mig det, når hun kommer herop. Der er i hvert fald kommet kritik fra disse organisationer, og den kritik vil jeg gerne bede om at vi ser på i udvalget.

Så er der et enkelt område, som jeg er en lille smule brøstholden over for, og det er, at der er lidt aldersdiskriminering i lovforslaget. I forbindelse med dagpengeloven kan jeg nævne, at man i forslaget § 23, stk. 4, siger:

»Dagpenge kan ikke ydes fra den 1. i måneden efter det fyldte 70. år.«

Altså, der har vi det igen, det her med, at når man er 70 år, så kan man ikke være erhvervsaktiv – det strider mod naturens orden, at et menneske på 70 år går ud i erhvervslivet. Vi har vænnet os til, at der er den dér hængekøje, vi skal ligge i. Det synes jeg er forkert, for med de fødselsprocenter og den udvikling, der er befolkningsmæssigt, kan der blive brug for at trække dem over 70 år ind til drejebænken, ind på kontoret, og hvad ved jeg. Jeg kan ikke lide denne diskriminering. Der er en tiltagende diskriminering af de ældre, og den må vi se at høre op med.

Men som sagt en velvillig behandling fra CD's side skal det ikke skorte på. Og så skal jeg vel have en lille tilrettevisning af ministeren.

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg vil begynde med at sige, at det er tre gode, konstruktive og fornuftige lovforslag, som socialministeren har fremsat.

Sigtet har vi meget godt formuleret på side 2 i den skriftlige fremsættelse, hvor det i 2. spalte hedder:

»Formålet med revalideringsydelsen er at fremme en aktiverende indsats med henblik på at bremse udgiftsstigningerne på arbejdsskade-, dagpenge- og pensionsområderne og navnlig for at mindske tilgangen til førtidspensionssystemet.«

Jeg synes, det er en god og rigtig målsætning, som her er sat op.

Så er der tillige en hel del forenklinger i forslagene, som vi også er meget godt tilfredse med. Det, at man ikke passivt skal udbetale sygedagpenge, men ved en aktiv indsats får ført

flere tilbage til arbejdsmarkedet, finder vi er rigtigt.

Vi er også godt tilfredse med, at de selvstændige er med. Jeg har dog læst et brev fra De Danske Landboforeninger – og andre har også argumenteret parallelt – hvor man kritiserer, at de selvstændiges dagpengeret ikke er ligestillet med det offentlige – og der følger en længere begrundelse herfor. Men jeg er overbevist om, at vi – som vi plejer – får en kommentar fra ministeren om både dette og de øvrige høringsvar.

Nogle af disse høringssvar vil jeg gerne have vurderet. Jeg skal ikke stå og læse dem op eller resumere dem her – det mener jeg hører hjemme under udvalgsarbejdet – men der er kommet nogle kritiske indvendinger, som vi gerne vil have drøftet. Nogle af disse indvendinger er af en sådan art, at det kan betyde, at hvis vi ikke får tilfredsstillende svar, må vi komme med ændringsforslag på nogle områder. Det må udvalgsarbejdet afsløre.

Men samtidig med, at det er et godt forslag, så er der i selve overgangsreglerne nogle spørgsmål, som må undersøges nøjere. Jeg synes, høringssvarene er ret fyldige, de rejser i hvert fald nogle spørgsmål, som nødvendiggør et grundigt udvalgsarbejde.

Hele bruttoydelsestanken synes jeg også er rigtig og spændende. Når varighedsbegrænsningen bliver på 52 uger, så kan vi – så vidt jeg kan vurdere – løbe ind i et problem. Hvis man er syg længere end de 52 uger, skal man over på kontanthjælp. Men hvordan vil det være for én, der er gift, sammenlignet med én, der lever i et papirløst forhold? Vil der her blive en diskriminering af ægteskabet? Det vil vi gerne have undersøgt lidt nøjere. Jeg kan ikke helt gennemskue det, men så snart man går over til kontanthjælp, vurderer man afhængig af ægtefællens indtægt i modsætning til en fast, retsbestemt ydelse. Jeg vil gerne vide, om der her sker en diskriminering af ægteskabet. Hvis ministeren ikke vil gå ind i det nu, vil jeg gerne bore lidt i det under udvalgsarbejdet.

Med disse bemærkninger vil jeg gerne tilsige Kristeligt Folkepartis positive støtte. Men vi vil som sagt gerne have kulegravet disse mange høringssvar, som selvfølgelig er skrevet ud fra de pågældende interesseorganisationers synsvinkel, men derfor kan der godt være nogle rigtige og vigtige synspunkter, som vi må tage højde for.

Socialministeren (Aase Olesen):

Jeg vil gerne takke ordførerne for den overvejende positive modtagelse, som disse tre lovforslag har fået.

Foranlediget af de to sidste ordføreres indlæg vil jeg også beklage, at ordførerne har fået høringssvarene noget sent, så det måske har været svært at nå at læse det hele. Sagen er jo nemlig, at de protester, som de mindre selvstændige erhvervsdrivende har sendt, er taget til følge, og der sker dem ikke noget ondt. Vi opretholder gældende lov, så man altså ikke forudsætter, at man skal forsikre sig efter egenperioden. Det er der taget højde for, og det har vi beskrevet i de kommentarer, som vi har sendt til Socialudvalget, efter at høringssvarene var sendt herover til ordførerne. Så det er ikke noget, man skal have en tilrettevisning for, som hr. Herluf Rasmussen sagde. Det er svært at nå at læse alle papirer; det har jeg stor forståelse for. Men jeg er i hvert fald glad for at kunne sige, at der ikke er sket nogen skade.

Baggrunden for protesten fra de små selvstændige er jo, at det dagpengeudvalg, som blev nedsat med bl.a. repræsentanter fra Dansk Arbejdsgiverforening, faktisk foreslog noget, som var en forringelse – også efter min mening – for de mindre selvstændige. Det er derfor, vi har ændret forslaget i forhold til det, som lå i udvalgsbetænkningen. Det er forklaringen på forvirringen på dette område.

Så vil jeg gerne sige tak til Socialdemokratiets ordfører, hr. Taanquist, for den meget grundige gennemgang og positive stillingtagen til en række væsentlige elementer i de tre forslag. Jeg er helt enig med hr. Taanquist, når han på et tidspunkt sagde til SF's ordfører, at vi skal gå i detaljer med tingene i udvalgsarbejdet. Det vil ikke være muligt for mig herfra at kommentere alting, men jeg vil dog gerne sige, at når man ønsker fra – har jeg forstået – Socialdemokratiets side en højere grad af retssikkerhed i stedet for skøn – sådan blev der vist sagt – ikke en egentlig retsbestemt ydelse, ligger der i det, at der her er tale om skønsmæssig ydelse. Det er jo ikke alene folk, der kommer fra sygedagpengesystemet, som skal over på en revalideringsydelse, der kommer også andre mennesker, som måske ikke hidtil har været offentligt forsørgt eller på anden måde kommer ind i systemet. Her kan vi ikke undgå, at kommunen skal tage stilling til, om der kan laves en revalideringsplan.

Jeg har også noteret LO's og nu altså også Socialdemokratiets ønske om, at den faste revalideringsydelse bliver fastlagt ved en selvstændig lov, og jeg ved såmænd ikke, hvad der ligger i det, men det er en vurdering af, hvorvidt dette hører hjemme i bistandsloven.

Vi har bestemmelser for folk, der går på revalidering, vi har bestemmelser for særlige ydelser til arbejdsredskaber under revalidering og til hjælpemidler osv., og det er baggrunden for, at vi har fundet, at det mest naturligt hørte hjemme i bistandsloven.

Jeg synes faktisk, at vi skulle lade det komme an på en prøve og se, hvordan denne lov nu vil virke i praksis, for det er så typisk en af de love, hvor vi ikke nøjagtig kan forudsige, hvilke problemer der bliver. Det ved jeg godt at vi somme tider bliver kritiseret for herinde, men vi må indrømme, at ved en så stor omlægning, som denne her lov er, både hvad angår sygedagpengeloven og den faste revalideringsydelse, kan vi ikke nøjagtigt vide, hvordan den vil blive administreret i kommunerne, og hvilken adfærd ændring den kan give anledning til.

Jeg skal takke regeringspartiernes ordførere for de meget grundige gennemgange af lovforslaget og de synspunkter, der er om det væsentlige i her at forenkle, samtidig med at vi sparer offentlige udgifter, medens vi gennemfører det, der er det allervæsentligste, nemlig en aktivisering af de folk, som hidtil måske har gået for længe på passive ydelser.

Jeg glæder mig også over, at SF er enig i hovedsigtet med denne lov, og jeg vil da gøre mig megen umage med, så hurtigt det er muligt, at svare på de mange spørgsmål, som hr. Agerschou og også visse af høringssparterne har rejst om dette forslag. Jeg tror nu nok, at man på nogle punkter – vil jeg tillade mig at sige – ser spøgelse ved højlys dag, men jeg er klar til meget hurtigt at besvare de mange spørgsmål skriftligt, sådan at vi i hvert fald får klaret nogle af dem op.

En af de vigtigste indvendinger synes jeg var hr. Agerschous påpejning af, at der kunne blive problemer for folk, som var under sygdomsbehandling. Vi kan se på bekendtgørelsen af 30. december 1986, som indeholder den gældende varighedsbegrænsning, om vi har behov for en ændring eller stramning af reglerne, sådan at vi ikke taber folk i systemet. Det er ikke meningen med dette, havde jeg nær sagt, tværtimod.

[Socialministeren]

Så spørger hr. Agerschou mig, om der er sammenhæng mellem varighedsbegrænsning og behandlingen i Arbejdsskadestyrelsen. Ja, det er der jo delvis, og det er der så delvis ikke alligevel. Man må jo forudsætte, at de fleste af dem, der søger pension, for længst måske har været igennem en revalidering eller er under revalidering, som så har vist sig ikke at kunne gennemføres.

Så spørger hr. Agerschou, om den nye revalideringsydelse omfatter den samme personkreds, som i dag får § 42-hjælp, og dertil må jeg klart sige nej, det gør den ikke. Man kan sige, at den måske først omfatter den personkreds, som man oprindeligt havde tænkt på skulle være omfattet af § 42, men i dag bruger man nok § 42 meget bredere, end det oprindeligt var tænkt.

Der vil altså være folk, som ikke skal på revalideringsydelse, men skal gå direkte på pension måske, der kan være folk, der skal på kontanthjælp, men under alle omstændigheder kan man ikke sige, at der er nøjagtigt sammenfald mellem § 42-kredsen og så dem, der skal have revalideringsydelse.

Jeg skal ikke her repetere, hvad der kræves for at få den faste revalideringsydelse, det fremgår af lovforslaget.

Jeg vil altså tilslutte mig hr. Taanquists delvise besvarelse af mange af de spørgsmål, som hr. Agerschou rejste, med, at vi har udvalgsarbejde til at endevende forslagene. Jeg vil da gerne udtrykke håb om, at vi får forslagene sådan rettet til, at også SF vil kunne stemme for dem.

Til fru Pia Dahl fra Fremskridtspartiet, som undrer sig over, at vi inden for så kort tid endnu en gang ændrer arbejdsgiverperioden: Det kan jeg sådan set godt forstå. Sagen er nok, at den blev ændret en gang for meget sidst. De, der var med i Socialudvalget dengang, kan huske, hvilke problemer det giver, eller hvad det gav i forhold til det, man havde dengang, at kommunerne fik enormt meget ekstra administrativt arbejde. Det er overhovedet et af de væsentligste formål med dette lovforslag at få en virkelig kolossal ændring, en forenkling dels af selve lovteksten som sådan, den skulle gerne være til at læse nu for almindelige mennesker, dels af arbejdsgangen og det administrative arbejde i det hele taget i forbindelse med refusioner osv. Fru Pia Dahl spurgte, om det var meningen, at ministeren, som jeg tror der blev sagt, skulle sidde på sit kontor og afgøre, hvad huslejen skulle

være for husvilde og flygtninge. Nej, det er ikke det, der ligger i det. Her vil jeg gerne henvise til bemærkningerne til § 1, stk. 1. Hensigten er – som også fru Kirsten Lee gjorde opmærksom på – når vi går fra § 42-hjælp, som flygtninge og husvilde også kan få i dag, hvor der er tale om hensyntagen til boligudgifter, eller når vi går over til en fast ydelse, at det så ikke vil være rimeligt ikke at tage hensyn til, at disse mennesker faktisk har fri bolig. Der ligger ikke andet i det, end at man altså kan reducere hjælpen for en boligudgift, og at man dér må lave nogle regler for, hvad sådan nogle boliger er værd. Så det er faktisk meget besynderligt, at den kritik, hvis det er en kritik af det, skulle komme netop fra Fremskridtspartiet. Det havde jeg faktisk ikke ventet. Men sådan kan man jo blive overrasket.

Hr. Herluf Rasmussen fra CD sagde, at desværre er de store besparelser jo ikke kun besparelser, for en del af udgifterne skal jo lægges fra det offentlige over på arbejdsgiverne. Det er korrekt, men jeg synes, det er væsentligt at notere sig, at samtlige arbejdsgiverorganisationer, herunder også de små, til fulde har bakket dette forslag op ud fra den betragtning, at der er så store forenklinger, så store administrative fordele at hente med disse lovforslag, at man kan leve med at få en periode ekstra. Sandheden er jo nok, at denne indskrænkning af arbejdsgiverperioden i sin tid til 1 uge ikke bare var besværlig for kommunerne, men i virkeligheden måske også følte på en måde som besværlig for arbejdsgiveren. Derfor vil jeg sige, at det ikke kun er en flytning af udgifter. I øvrigt vil jeg da sige, at hvis vi kan flytte eller lette det offentlige udgiftstryk, er det vel egentlig ikke det, som CD er mest ked af. Jeg er lidt ked af kritikken af, at man fra CD's side siger, at så slynger man ud, at man vil have en erhvervsplan. Jeg ved ikke, hvad der skulle forstås ved det. Det at lægge en erhvervsplan omfatter jo at lægge en plan for, hvad folk skal foretage sig for at blive selvhjulpne, og der er ikke tale om, at det skal være en kommunal erhvervsplan i den forstand, at det skal vedrøre noget, man gør i kommunale projekter. Erhvervsplanen kan godt gå på uddannelse og på egentlig beskæftigelse. Det er det, det handler om, og her skal man da i høj grad inddrage det private erhvervsliv. Man må altså ikke hæfte sig ved udtrykket »kommunale erhvervsplaner«. Det tror jeg faktisk ikke engang der står. Det handler altså om, at social-

[Socialministeren]

forvaltningerne skal formulere en plan for folk, som altså maksimalt må være på disse 5 år.

Jeg tror, jeg har fået svaret hr. Kofod-Svendsen om de selvstændiges protester. De er altså taget til følge. Der sker dem intet ondt. De gældende regler fortsætter. Til spørgsmålet om, hvorvidt dette, at man efter 1 år ikke mere skal have sygedagpenge, men kan gå over på enten pension, kontanthjælp eller revalideringsydelse, er diskriminerende mod ægteskabet: Ja, for så vidt vi taler om at gå over på kontanthjælp ved vi, at der er forskel på folk, om de skal vurderes som en del af et par, der er gift, eller de er samboende eller enlige. Det er klart, at der er en forskel, som vi ikke har været i stand til af økonomiske grunde at afskaffe, al den stund at vi jo har § 6 i bistandsloven, der siger, at man har forsørgelsespligt for sig og sine, altså også mellem ægtefæller, og det kan man ikke sige, hvis man blot er samboende. Her bliver kontanthjælpen alene reduceret i forhold til den fordel, man har af at bo i samme bolig. Men jeg vil da nok sige, når vi ser på, hvad der sker efter 2 år i dag, altså hvor man går fra sygedagpenge over på § 42, at § 42 i bistandsloven jo også er en form for kontanthjælp, som er afhængig af ægteskabet. Man må sige, at det at gå over på en fast revalideringsydelse, en bruttoydelse, som er indtægtsuafhængig, forstået på den måde, at den ikke er afhængig af ægtefællens indtægt, klart er et fremskridt for ægteskabet, hvis det endelig er det, man spørger om.

Jeg skal tilsige udvalget hurtige svar, og jeg beder også om, at man hurtigt stiller nogle af de mange spørgsmål, der også er rejst her i dag, sådan at vi forhåbentlig kunne give dette forslag en let og hurtig gang gennem udvalget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Socialudvalget.

Hvis ingen går indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Inden vi går til næste sag på dagsordenen, skal jeg udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 14.50.

Mødet udsat kl. 14.43

Mødet genoptaget kl. 14.50

Man gik til dagsordenens punkt 11, som var:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 22:

Forslag til lov om ændring af lov om musik.
Af kulturministeren (Ole Vig Jensen).
(Fremsat 5/10 89).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Søren Hansen (S):**

Hvis man tror, at nye lovforslag fra kulturministeren bliver fremsat for at gavne kulturlivet, hvis man har den fornemmelse, at formålet er at styrke dansk kulturliv og dets formidling, eller hvis man tror, at forslagene fremsættes for at placere vores kultur stærkere i forhold til alt det, der kommer til os udefra, er jeg bange for at måtte sige, at man så må tro om igen.

Lad mig nævne et par eksempler: Ændringer på biblioteksområdet med brugerbetaling på musikområdet er ét, det oprindelige museumslovforslag et andet med nedskæringer, teaterlovforslaget, som ikke blev gennemført, gudskelov, i sidste samling, er et tredje eksempel. De viser, at sigtet ikke er at styrke dansk kunst og dansk kultur. Formålet er alt for ofte at skære ned for at spare penge.

Selv om der i dette lovforslag står, at det ikke har økonomiske konsekvenser for staten, er jeg nogenlunde sikker på, at sigtet her ikke adskiller sig fra sigtet på de øvrige områder, jeg har tilladt mig at nævne.

På musikområdet var der ellers efter min mening god brug for nogle ændringer for at styrke vores musikliv. Lad mig nævne et par områder. Musikskolerne er et område, hvor der er brug for en lov eller i hvert fald for nogle paragraffer, der kan sikre dette område.